

ЖАНРОВО-ТЕМАТИЧНЕ РОЗМАЇТТЯ ПОДКАСТІВ

Катерина Магула,

здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 061 Журналістика,

Тернопільський національний педагогічний університету
імені Володимира Гнатюка

Науковий керівник –

кандидат наук із соціальних комунікацій,
доцент кафедри журналістики

Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка

Тетяна Решетука

Подкасти стали невід’ємною складовою сучасної медіакультури відносно нещодавно, але вже встигли стати популярними, адже легко доступні для прослуховування в будь-який зручний час. Цей медійний формат здобуває все більшу прихильність серед широкого спектру аудиторії завдяки своїй гнучкості та можливості заглиблюватися у різноманітні теми та жанри.

Історія подкастингу в Україні бере свій початок у 2004 році, коли з’явилися перші україномовні подкасти на радіостанціях «Радіо Свобода» та «Голос Америки». Проте справжній розквіт подкастингу розпочався у 2014 році після Революції Гідності [3].

Сьогодні під терміном «подкаст» розуміють аудіо- або відео-контент, що розповсюджується у мережі Інтернет та може бути прослуханий та автоматично завантажений на пристрої користувачів. Подкаст – це аудіозапис, який розміщують на сторінці ЗМІ в Інтернеті або на аудіоподкастових платформах. Людина самостійно може обрати жанр, тему та автора подкасту, а також аудіозапис дає можливість кілька раз його прослухати. Їх можна слухати в онлайн режимі через web-браузер, на будь-якому плеєрі, комп’ютері, мобільному телефоні, смартфоні, програвачі, що підтримує формат mp3 [3, 4]. Подкасти охоплюють широкий спектр тема і жанрів, відтак можуть задовольняти різнобічні інтереси аудиторії.

Виокремлюють чотири основних типи подкастів:

1) *аудіоподкаст* – аудіофайл, який являє собою запис за допомогою звичайного мікрофона – ідей, думок, лекцій, новин, презентацій, які становлять інтерес і користь для цільової аудиторії;

2) *відеоподкаст* – відеофайл із виступом на певну тему, знятий за допомогою цифрової відеокамери;

3) *скрінкаст* – за допомогою спеціальної програми на екрані комп'ютера записуються дії разом із аудіокоментарями;

4) *скайпкаст* – голосова розмова, записана за допомогою програми Skype [4].

Кожен з цих типів має свою унікальну аудиторію та специфіку, але разом вони створюють розмаїтий та захоплюючий світ аудіо контенту, який задовільняє потреби найрізноманітніших слухачів. Разом з тим, із зростанням популярності подкастів, з'являються нові теми та жанри, що відкривають ще більше можливостей для творчості та взаємодії між ведучими та аудиторією. інформаційні їх завдання повідомити про події чи явища.

В українському журналістикознавстві існує кілька класифікацій подкастів. Наприклад, О. Дмитровський пропонує наступну жанрову диференціацію подкастів:

- аудіоблоги (аналог онлайн-щоденника);
- музика;
- техніка;
- камеді-подкаст;
- Couple Casts (особисте життя авторів);
- аудіокниги;
- освітні подкасти;
- інтерв'ю;
- новини;
- політика;
- радіовистави й радіошоу;
- кіно;
- спорт;
- ігри [2, с. 150].

На нашу думку, у цій класифікації відсутній один критерій поділу на види, тому поряд з власне жанрами (інтерв'ю, новини, радіовистави, радіошоу) тут присутні і тематичні групи (політика, спорт, музика, техніка, тощо). Тож такий підхід нам видається не продуктивним.

Натомість науковиця Т. Булах у 2023 році, детально проаналізувавши різні підходи до класифікації подкастів, запропонувала поділ подкастів на види, опираючись на їх змістові ознаки

Так, за жанрами вона пропонує виділяти наступні види подкастів:

- інформаційні – повідомляють про події чи явища;
- аналітичні – пропонують узагальнення, оцінювання, коментування явищ, про які йдеться;
- розважальні – сприяють організації дозвілля слухачів [1, с. 208].

Крім того, вона розмежує подкасти за тематикою:

- спортивні подкасти, в яких висвітлюється спортивна проблематика;
- мистецькі (літературні, музичні, театральні), які порушують теми, пов'язані з різними видами мистецької діяльності;
- політичні – подкасти на політичні теми;
- професійні – подкасти, присвячені специфіці певних професій;
- релігійні, які охоплюють питання, пов'язані з релігійним дискурсом;
- освітні, тематика яких стосується здобуття знань;
- подорожні (тревел-подкасти) – подкасти про подорожі [1, с. 208].

Такий поділ видається нам найбільш науково обґрунтованим, оскільки враховує як змістові, так і формальні ознаки подкастів.

Сьогодні подкасти стали помітною складовою медіапростору. Вони відіграючи значну роль у формуванні інформаційної культури та впливаючи на спосіб сприйняття контенту. Завдяки доступності і різноманітності тематики подкасти здатні задовільнити інтереси найрізноманітніших аудиторій, починаючи від новин і політики, закінчуючи розважальними програмами та науковими дискусіями. Їх активно використовують як засіб інформування, розваги та самовдосконалення, тому вони стають невід'ємною складовою культурного та інтелектуального розвитку сучасного суспільства.

Список використаних джерел

- 1.Булах Т. Д. Класифікація подкастів як наукова проблема. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика*. 2023. Том 34 (73), № 6. С. 205–211.
- 2.Дмитровський, О. Типологія українських подкастів – найважливішого сегмента інтернет-радіо. *Теле- та радіожурналістика*. 2015. Випуск 14. С. 149–154.
- 3.Кирилова О. Подкастинг як перспективний напрям медіадіяльності. *Медіанаративи: колективна монографія*. Дніпро: Ліра, 2022. С. 77–89. URL: <https://fszmk.dnu.dp.ua/uploads/files/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F/2022/%D0%9A%D0%B8%D1%80%D0%B8%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0%202.pdf>
- 4.Мудра І., Майхровська Ю. Види та жанри аудіоподкастів від ЗМІ. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка» : журналістики*. 2023. № 1(5). С. 40–49.